

PROJECTE ATLES FLORÍSTIC DELS PIRINEUS

Els Pirineus constitueixen el segon centre de major diversitat vegetal de la Unió Europea després dels Alps. Hi trobem nombroses espècies endèmiques i hàbitats d'interès especial, fet que es reflecteix en la gran quantitat d'espais naturals que hi estan protegits.

Estudis recents sobre el canvi climàtic indiquen un fort impacte per l'escalfament global a les muntanyes europees. La desaparició dràstica d'alguns dels seus hàbitats es creu que podria provocar la reducció d'un terç de la seva flora vascular. S'espera a més un augment de l'altitud de les poblacions de plantes en resposta a aquesta pujada de temperatura, cosa que fa que les alpines redueixin la seva distribució.

El fet de pertànyer a països diferents ha provocat que no existeixi un inventari exhaustiu i actualitzat de la flora de tots els Pirineus. A més, aquestes fronteres administratives condicionen les polítiques de gestió i conservació del patrimoni. Tenint en compte que els Pirineus constitueixen una unitat biogeogràfica natural s'haurien de tractar com un sol conjunt.

Des de fa anys, l'Institut Pirinenc d'Ecologia de Jaca (Osca) s'ha proposat crear un atlas de la flora dels Pirineus. Els primers resultats es van publicar a principis dels 90 pel Dr. Luís Villar. Però no ha estat fins fa poc que s'ha aconseguit agrupar un equip de treball multiterritorial (de Navarra, el País Basc, Aragó, Catalunya, Andorra i França) per dur a terme aquest ambiciós projecte. L'herbari de l'Institut Botànic de Barcelona i el Jardí Botànic n'han format part des del primer moment.

Aquest projecte ha quedat englobat en el marc de l'Observatori Pirinenc del Canvi Climàtic (OPCC), finançat per la Unió Europea, a través de la Comunitat de Treball dels Pirineus. L'OPCC es fonamenta en diversos eixos: canvi climàtic, biodiversitat, aigua, boscos i riscos naturals. L'objectiu del segon eix és implementar una xarxa de seguiment de les espècies i poblacions dels Pirineus per detectar l'impacte del canvi climàtic i elaborar possibles mesures de control. Per assolir-lo és imprescindible realitzar un inventari que ajudi a avaluar la riquesa florística de la serralada i gestionar-ne la conservació.

El projecte dura dos anys i s'ha dividit en 15 etapes, entre les quals hi ha l'elaboració d'una llista amb totes les plantes presents al territori i l'elaboració d'un mapa de distribució i una fitxa taxonòmica per a cada espècie. Per crear els mapes de distri-



Leontopodium alpinum
Cass. subsp. alpinum



Reunió a Jaca amb la convocatòria de tots els participants

bució es posaran en comú les diferents bases de dades florístiques existents, com per exemple el Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya. S'elaborarà una cartografia de presència/absència en una malla UTM de 10 x 10 km. A la fitxa taxonòmica de cada planta hi constarà nom, hàbitat, fenologia, forma biològica, distribució, corologia, abundància i tipus de poblacions. També s'indicarà la seva idoneïtat com a indicador del canvi climàtic. A més hi haurà fotografies de camp, d'herbari i dibuixos.

En un futur tots aquests resultats seran disponibles al públic i consultables des de la pàgina web de l'OPCC (<http://www.opcc-ctp.org>). És el primer cop que s'emprèn un projecte d'aquestes característiques, i s'agafa com a model el web de l'Atlas de la flora d'Aragó (<http://www.ipe.csic.es/floragon>).

Per engegar el projecte es va fer una primera reunió plenària a Jaca el 19 i 20 de març, que va servir per establir els passos a seguir i distribuir el pressupost en les diferents etapes. S'han planificat dues reunions plenàries per any i reunions territorials de les diferents regions. Els participants catalans hem fet la nostra primera reunió a l'Institut Botànic el 13 d'abril, en què s'han decidit els taxons a tractar pel nostre equip i la delimitació del vessant sud dels Pirineus orientals.

Text: Neus Ibáñez i Neus Nualart. Fotografies: Xavier Font

